

ایجاد سایت های حفاظت و توسعه پرورش گاو سیستانی با هدف حفظ ذخایر ژنتیکی بومی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور*

بیان مسئله

ساختار اقلیمی در برخی مناطق کشور به گونه ای است که فقط نژادهای بومی قادر به بقا، تولید، تولیدمثل و تشکیل نسل های بعدی هستند. گاو سیستانی یکی از مهم ترین گاوهای بومی کشور با خصوصیات عالی لاشه، افزایش وزن روزانه، مقاومت به بیماری ها و کمبودهای تغذیه ای و به خصوص تحمل بالای آن در مقابل نوسانات شدید جوی و تنش های گرمایی می باشد. آمار و اطلاعات موجود نشان دهنده روند نسبتاً شدید کاهش جمعیت گاوهای سیستانی به دلیل خشک شدن دریاچه هامون، در دهه گذشته بوده است. ادامه این روند منجر به خالی شدن منطقه از گاوهای سیستانی و دیگر انواع حیوانات در منطقه و در نهایت خالی شدن روستاها از سکنه خواهد شد که می تواند پیامدهای سنگین اجتماعی، اقتصادی و امنیتی برای منطقه، استان و در نهایت کشور داشته باشد.

معرفی دستاورد

در راستای حفاظت از گاو سیستانی، طرح تحقیقی-ترویجی " ایجاد سایت های حفاظت و توسعه پرورش گاوسیستانی " با همکاری واحدهای اجرایی ذیربط، وزارت متبوع با هدف "حفظ نژاد گاو سیستانی به عنوان ذخیره ژنتیکی استراتژیک کشور در حد حداقل اندازه موثر جمعیت" و ارائه الگوی مناسب مدیریت پرورش برای گاو داری های خرده پا در قالب سایت الگویی اجرا شده است.

* نادر اسدزاده و محمد حسین بنابازی

پتانسیل اقتصادی و اثربخشی

با توجه به آمار کاهش جمعیت گاو خالص سیستانی در دو دهه گذشته و با در نظر گرفتن به طور میانگین تعداد ۱۰ رأس دام به ازای هر خانوار، به نظر می‌رسد که در طی این دو دهه حدود ۱۰۰۰۰ خانوار درگیر پرورش گاوسیستانی از ادامه این شغل منصرف گردیده‌اند. با اجرای پروژه سایت حفاظت و توسعه پرورش گاو خالص سیستانی حداقل از ادامه روند کاهش جمعیت فعلی جلوگیری شده و در پایان اجرای این پروژه پیش بینی می‌شود گاو خالص سیستانی به دو برابر جمعیت فعلی افزایش یابد (حدود ۶۰۰۰ رأس) و این افزایش منجر به افزایش تولید شیر (۹۰۰ تن) و گوشت (۲۰۰ تن) در گله‌های دامداران خواهد شد.

دام، طیور و آبزیان
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی